

Braslovu 28 Oct. n. 1873.

(Libertatea constitutiunei maghiare).

Telegramulu din nr. trecut'u ne aduce trist'a scire, ca guvernulu maghiaru a facutu unu pasu si mai departe in constitutiune si libertate, incatu pentru conclusele consiliului municipale alu districtului Fagarasiu a introdusu cercetare criminale, ba e este mai multu, pre unulu dintre cei mai bravi barbati ai nostri, pre avocatulu Ar. Densusianu tribunalulu din M. V6s6rhely -lu detiene in pres6ria preventiva. Unu astufeliu de actu ne mai auditu in istori'a pop6raloru cu atatu mai pucinu in unu statu constitutionalu, cauta se puna in uimire orce mente omen6sca si se ne faca se cugetamu seriosu, ca 6re intru adeveru traimu noi intr'o lume culta si libarala, unde nu numai averea d6r' si pers6n'a este asigurata, s6u traimu in Afric'a centrale unde nu mai este nici o idea de pers6na si drepturi naturali cu atatu mai pucinu de o lege 6re-care.

Si ce crima i se imputa avocatului Arone Densusianu?

A adunatu densulu 6re poporulu Fagarasiului, c6 se se resc6le in contra stapanirei de astadi, se faca opusetiune fortiata in contra esecutarei legiloru? A turburatu densulu intru adeveru liniscea publica cumu a turburat'o pre tempulu alegeriloru agentii lui Benedek si Maday si alti multi pana la versari de sange?

Avocatulu Ar. Densusianu c6 membru alu consiliului municipale in modulu celu mai parlamentariu a vorbitu simplu numai la cestiunile ce le a adusu la ordinea dilei spre desbatere capitulu supremu, organulu guvernului maghiaru si si-a datu parerea s'a intr'o privintia s6u alta.

Si pentru ca densulu pre basea legiloru vigente a aperatu autonomi'a si drepturile municipali in contra ingerintieloru ministeriali, au comisu densulu vre o crima 6re-care?

Au nu concede insusi legea, ca municipale au dreptulu se-si apere autonomi'a sa in contra acteloru guvernului ce li se paru ilegali? nu concede insusi legea fia-carui consiliariu municipalu, c6 asupra obiectelor puse la desbatere se-si d6 parerea sa si se voteze pro s6u contra? si apoi in fine pentru conclusele unei corporatiuni conchiamate de organele guvernului, are se respunda unu singuru individu particulariu si nu are corporatiunea intr6ga si in prim'a linia cu presiedentele ce au adusu si au lasatu se se aduca astufeliu de concluse? —

D6ca t6te aceste astadi la romani suntu crime de ce nu suntu crime opusetiunile si conclusele partideloru maghiare, de ce nu suntu crime vorbirile cele atitiat6rie ale corifeiloru maghiari, cari nu combatu numai c6 avocatulu Ar. Densusianu nesce ordinatiuni ministeriali neintielese, ci ataca chiaru si legile cele mai fundamentali ale statului?

De ce t6te aceste casuri analoge la romani constitue crima de Daco-romania, 6ra la maghiari se considera c6 o virtute adeveratu arpadiana? D6ca in acte de aceste consta libertatea si constitutiunea maghiara, atunci avemu se rosimu inaintea Europei si meritamu intru adeveru reprobarea lumii civilizate, ca suntemu unu poporu crudu, necultu si ca la noi nu este garantata si garanti'a averei si a pers6nei.

Lucrulu la noi este prea cunoscutu decatu se-lu mai ascundemu sub masca.

Aici j6ca la midiulocu ur'a nationale ce ni-o arata domnii maghiari.

Persecutiunile si terrorismulu ori catu de mare se fia nu ne voru face se uitamu, ca suntemu romani, ele din contra ne voru intari si mai tare in convingerile n6stre nationali si voru lasa urme aduncu imprimate in anemile geratiuniloru venit6rie.

Noi suntemu gat'a la orce inclusivori, pentru ca scimu, ca luptamu pentru o cauza santa si dr6pta si scimu, ca e dulce a suferi si a mori pentru patria si natiunea sa.

Avocatulu Ar. Densusianu a luptatu sinceru, loialu si legalu pentru natiunea sa, noi i datorimu lui t6ta recunoscienti'a c6 unui romanu adeveratu liberalu si compatimimu din anema pre domnii maghiari, cari prin astufeliu de midiul6ce gresite confunda serman'a ti6ra totu mai tare in abisulu nemultumirei, nefericirei.

In numerulu venitoriu vomu vorbi mai de apr6pe la causele si cestiunea penale a acestui faptu.

Dela Vien'a se scria, ca rezultatulu finalu alu alegeriloru din Austri'a, cari suntu apr6pe de a se fini, va fi pentru federalisti catu se p6te de favorabilu, considerandu presiunea, care s'a exercitatu din partea guvernului centralistu. Clericali federalisti au cascigatu pana acuma cu cativa deputati mai multi, in cele-lalte proportiunea intre decembristi si opositionali a remasu totu aceea. Dela rezultatulu alegeriloru in curi'a mariloru proprietari va depinde cestiunea cea mai insemnata, ca adeca av6voru decembristii in senatulu directe alesu maioritaea de d6ua treimi? T6te capacitatile federaliste suntu dej6 alese: Palacky, R6ger, Clam Martinitz, Hohenwarth s. a. Diurnalele federaliste accentua, ca si de asta-data a doveditu opositionea boema prin purtarea s'a exemplaria si energica, ca nu se lasa a fi infricata cu una cu d6ua si ca numai restabilirea drepturiloru sale nealienabile o va pot6 impaca. Alegerea lui Hohenwarth ocupa multu pres'a decembrista, care simte preabine, ca rolulu seu inca nu s'a finitu. O f6ia colp6rta intre altele scirea dupa care const. Hohenwart ar' fi decisu a intra in senatu si s'ar' fi esprimitu, ca va lucra in conferinti'a cea mare federalistica c6 intr6g'a opositione se intre in senatu.

Evenimentulu politicu celu mai insemnatu e visit'a imperatului Germaniei si a principelui Bismark la curtea de Vien'a. Ar' fi superfluu c6 se mai asicuramu pe cititorii nostrii, ca primirea monarchului germanu si a suitei sale in Vien'a a fostu catu se p6te de stralucita. In Vien'a se afla unu numeru destulu de mare de „prusaci“, cari dau tonulu in presa mai cu s6ma, prin urmare nu a lipsitu la inaltari pana la ceriu a potentatului pruso germanu si a ministrului seu totum fac. In diu'a prima imp. Wilhelm a visitatu espusetiunea, acompianatu de imp. Francisu. Iosifu. Si princ. Bismark a visitatu impreuna cu cont. Andrassy espositi'a, acest'a din urma a facutu pe Ciceronele si se dice, ca s'a intretienutu mai multu cu principele in despartimentulu Ungariei. Unu testimoniu mai multu pentru Andrassy, ca e patriotu bunu, numai regretamu, ca Bismark nu a potutu se capete o idea despre diferitele poporatiuni, cari locuiescu si producu si ele cate ceva in regatulu cor6nei St. Stefanu, fiindca

totu despartimentulu Ungariei e arangiatu asia incatu t6te cate le contine se ap6ra la prim'a vedere de producte ab ovo maghiare. Principelui Bismark ei plac6 a-si petrece mai multu in societatea cont. Andrassy, si de ce se nu credemu si vice-versa. Lasa ca Bismark a visitatu pe ministru de esterne de repetite ori si a „conferitu cu densulu“, cumu rep6rta diuarielre vienesse „6re intregi“, d6r' si la teatru si la dineulu imparatescu l'au vediutu reportorii conversandu mai multu cu Andrassy. D6mne cate nn-si voru mai fi spusu unulu altui'a, d6ca fiacare din cuvintele cate le au schimbatu ar' fi istorice, n'ar' mai ajunge istoricii, cari se le descria. S'a observatu inse, ca la revist'a militaria pe Schmelz, nici generalulu de dragoni (Bismark) nici celu de honvedu (Andrassy) nu au asistatu cu presentia loru. P6te ca princ. Bismark a voitu sei crutie armatei austriace aspectulu chipului si „inaltei“ pers6nei sale. Bismark e in adeveru celu mai inaltu in suit'a sa, omu robustu cu o fisiognomia severa si seri6sa si se dice, ca are unu surisu deosebitu sarcasticu diplomaticu.

La dineulu imperatescu datu in on6rea imp. Wilhelm a fostu invitate 150 pers6ne intre cari ducele si duces'a de Baden, principele si pines'a de cor6na a Danimarcei, princ. Carolu alu Prusiei si Gustav de Sachsen-Waimar, principele Leopold si princes'a Gisell'a toti archiducii si t6te archiducesele austriace toti ministrii austriaci, 6r' dintre cei unguresci Szlavi, Wenkheim si Tisza, c6 se nu uitamu de neevitabilulu principe de Bismark.

Amu vediutu toastele in nr. trecut'u.

Unu diariu decembristu redica insemnataea impregiurarei ca imp. Wilhelm a numitu deosebitu pe „Regele Ungariei“, dicundu ca ac6st'a este o recunoscere internationala a dualismului. Noi nu scimu ce planuescu imperatii lumii. —

„Pesti Napló“, „R6form“ et „Hon“ despre Consistoriulu metropoliei romane gr. res. orthodoxe.

Alegerea cea de modellu si totu decursulu restauratiunei la scaunulu arhiepiscopescu dela Sibiuu, nu a potutu se placa inemiciloru din nici-unu punctu de vedere. Cu totulu altu-ceva le-ar' fi placutu loru: alegere cu ciomagulu, si alta pers6na, ori-care, numai alt'a. E bine, ea s'a facutu asi6 cumu o amu vediutu, spre bucuri'a tuturoru romaniloru. D6ra de ce se nu pice in pacharulu de bucuria si ceva pelinu, s6u d6ca s'ar' pot6, tocma si veninu. Cumu se se suferu, c6 romanii, si inca tocma romanii cei numai tolerati pana la providential'a catastrofa din 1848, se castige dela opiniunea publica europ6na unu testimoniu asi6 stralucitu despre a loru matoritate seri6sa si insuflat6ria de respectu? „Pesti Naplo“, organulu maioritatiei dietale si alaturea cu elu „Reform“, organulu fractiunei lui Melchioru Lonyai, presiedente alu academiei scientificce maghiare, comite de aristocrati'a moderna, capitalistu millionariu, apoi „Hon“ organulu pseudoliberaliloru si falsiloru democrati, au luat'u asupra'si nobil'a vocatiune herostratica, c6 se arunce cate unu tetiune aprinsu in tr'unu edificiu eclesiasticu si morale, restauratu cu sudori de sange si intre griji neaudite. Dupa acele diaria, nou alesulu metropolitu a si caditu in curs'a partitei „passivistiloru“, reprezentata la Sibiuu si pe airea in prim'a linia

prin Ilie Macellariu; déra s'a si inpulpatu si reculesu partit'a „activistiloru“ condusa de avocatulu Borcea, au alergatu la metropolitulu si 'iau deschisu ochii. Acésta ar' fi cumu ar' fi; déra vai si éra vai, ca br. Oetves a commissu unu pecatu nespusu de mare, ca-ei a midiuocitu sanctionarea drepturiloru besericeii gr. res. asiá, cumu se vedu acelea coprinse in statutu.

Acésta ar' fi quintessenti'a correspondentieloru unguresci, esite din Sibiu, déca nu fabricate in Pesteá, precumu se facu multe si despre serbi, totu in Pesteá, si se publica sub firm'a cate unui popa serbescu, nenumitu. Cine are pofta, citésca-le in limb'a originale asiá, precumu s'au vedutu publicate in septeman'a trecuta. Din partea nóstra ne lipsesce spatiulu pentru ele. Éta inse, ca pre candu scriemu acestea, ne si vedemu dispensati de ostenea mai mare prin alta fóia romanésca, „Albin'a.“ Intr'aceea noi totu nu aveamu de scopu se relevamu si se denuntiamu romaniloru din acelea cabale altu-ceva, decatu numai partea loru curatu politica si machiavellistica, pe care inemicii existentiei noastre o tragu cá de peru si o amesteca in poterea bracialoru cu cestiuni de natura eclesiastica si canonica. La partea politica ne-amu semti in dreptu de a vorbi inca si atunci, candu in sinulu natiunei nóstre nu s'ar' aflá numai doue, ci patru confessiuni, precumu se afla la maghiari.

Care sunt causele, care scopurile susu numiteloru diaria, pentru cá in affacerile eclesiastice ale romaniloru se amestece activitati si passivitati politice? Cine 'i indémna, cá din besericele romanesci se voiésca a face terrenuri, cluburi politice? De unde sunt inemicii romaniloru asiá siguri, ca se voru mai jocá cu clerurile nóstre de-a miti'a órba? Din trecutul nostru celu dorerosu, din tragediele coprinse in istori'a nóstra? Se le spunemu cu totii, odata pentru totu-deauna, séu mai bine, se le spunemu la tóte ocasiunile si intre tóte inpregiurarile, ca „ce-au fostu dulce, s'au mancatu, ce-au fostu verde, s'au uscatu,“ si ei au intardiatu, celu mai pucinu cu una suta de ani. De nu s'ar' fi nascutu nici-odata 1848, si totusi ceea ce vreu ei, nu se mai póte. Mai curendu se voru intórce Muresiulu, Oltulu si Somesiorile spre munti in susu, decatu se mai suferu romanii, cá clerurile si besericele loru se fia degradate de arene politice. Multe au incercatu tiranii vécuriloru cu acestu poporu nefericitu; multe attentate s'au commissu asupra lui; unu tiranu de cei nebuni a cerutu in secolulu alu 15-lea exterminarea (exstirpatio radicitus), si alti tirani in a. 1602 au commissu acelasu attentatu (Vedi la Wolfg. Bethlen); éra Approbatele vorbescu acilea mai chiaru decatu tóta istori'a. Acumu éراسi se incérca se ne prefaca altariele nóstre in mese de commissiuni electorali, se ne conturbe in ferbentile nóstre rogatiuni, pe care le inaltiamu pe fiacare di la ceriuri strigandu cu Psalmistulu: „Audi ne Dómné in diu'a necasului;“ ei cutedia a provocá pe archiereii nostrii si inca abusandu de unu nume prea inaltu, cá se -si arunce in cumpana tóta auctoritatea loru la cleru si poporu, pentru cá cu totii se faca pe voi'a celoru dela potere *).

Credemu ca este tempulu, cá dupa cativa ani de tacere, pe care o amu creditu a fi necessaria

*) Unu publicistu din Pesteá, despre care trebe se presupunemu cá este bine informatu, ne descoperi in una din dilele lui Augustu, a. c., cá in vér'a anulu 1872 Ministrulu respectivu a provocatu in scrisu pe cátiva archierei, cá se ia in mana actiunea electorale pentru dieta, se lucre prin protopopi, preoti si alti omeni ai loru din tote poterile, pentru cá se se alega preste totu numai deputati din partit'a gubernementale. Se dice cá in acelasu fermanu ar fi statu si clausula aprópe incredibile si ore-sicumu amenintátória, cá thronulu inca intielege numai asiá vocatiunea de episcopu! De aici se potu esplica mai multe actiuni electorali, dein cate s'au desfasuratu de inaintea ochiloru nostrii intre Maiu si Septembrie 1872. Nu credemu cá episcopii catholici si superintenduntii calvini si luterani se fia primitu asemenea porunca umilitória, de si in dilele nóstre chiaru ungureni si catholici sunt decisi a cassa institutiunea de magnati nascuti cá reprezentanti, si a scóte pe archierei din casa magnatiloru.

din cause grave, in interessulu patriei si alu natiunei, se ne mai formulamu inca odata opiniunea, séu déca ve mai place, convictiunea nóstra, pe care ne-amu castigat'o in cursulu vietiei asupra celui din urma punctu din natur'a sa fórté delicatu.

Sunt mai multi ani, de candu amu disu amiciloru nostrii politici: Membrii cleruriloru nóstre, incependu dela archierei pana la celu mai teneru preotu, sunt si membrii ai corpului nostru nationale, si fii ai patriei, si cetatieni ai statului. Pe langa aceste atributiuni ale loru, nu numai le recunóscemu, déra le si sustienemu si aperamu drepturile politice, personali, inherente fia-carui cetatiénu de statu. Inse atata, si mai multu nimicu. Óre inse, ce ar' poté se fia mai multu decatu atata? Este aceea ce voiescu inimicii existentiei nóstre nationale, cá adeca natiunea se nu póta avé in vecii veciloru alta representatiune politica si nationale, decatu numai prin cleruri; inse si acésta numai din casu in casu (Esetról esetre, von Fall zu Fall), cá instrumente in man'a celoru dela potere, pentru cá din momentulu in care nu mai au trebuintia de asemenea representatiune, se i se póta dice cu domnulu sclavului harapu: „Der Mohr hat seine Schuldikeit gethan, der Mohr kann gehen,“ pe unguresce: El mehetsz.

Nu domniloru, Clerurile nóstre si in fruntea loru archierei si membrii consistorieloru ne sunt mai stimati, mai demni de charitatea si reverenti'a nóstra, decatu cá se mai potemu suferi a se degradá prin cineva, fia acela ori si cine, la starea de inainte de 1848. Amu ajunsu, multiamita Ceriului, la conscientia de se-ne, si scimu se apretiamu pusetiunea cleruriloru, cá si a natiunei. Permissu se fia, fora picu de imputare, ori-carui membru alu clerului, a'si avé si a'si professá opiniunile sale politice, nici-odata inse si nicairi in numele natiunei, neci chiaru in faci'a tronului. Scimu bene, ca unii archierei sunt si magnati ai tieriei, si consiliari actuali intimi ai tronului. In acésta calitate ei sunt obligati a se apropié de tronu, a'i da informatiunile care li se ceru, in frie'a lui Dumnedieu si in cugetu curatu; déra totu asiá se se scia, ca acele informatiuni sunt si remanu pentru natiune informatiuni de natura privata, in catu déca ele ar' fi inpreunate si cu óresi-care promissiuni, acelea n u obliga si nu voru poté obligá in veci pe nimeni altulu, decatu numai pe promitietoriu. Cá magnati, ei potu se fia siliti a participá si la affacerile de legislatiune ale tieriei, cá atari (qua tales). Voru participá cá ori-care altu magnatu de rangulu loru, dupa convictiunea propria, si noi nu le vomu imputá nici-odata asemenea activitate, indata-ce ea nu va involve vre-unu oblígo in numele natiunei. Candu natiunea va aflá cu cale si va simti necessitatea, va dá plenipotentia si procura archiereiloru, cá si la ori-care alti membrii eminenti ai natiunei, ii va auctorisá cá se mérga, se faca, se deréga, se'i apere interesele ei si ale patriei, nu pentru ca sunt archierei, ci pentruca sunt cetatieni ai tieriei si romani, si inca romani buni; ii va auctorisá intocma, precumu a facutu dens'a in anulu 1848, candu 'ia pusu presiedenti ai adunarei sale, candu a tramisu pe unulu in fruntea deputatiunei nationale la diet'a marelui principatu alu Transilvaniei, éra pe altulu la thronu; precum a purcesu in a. 1861/2, candu éراسi 'ia chiamatu in fruntea affaceriloru sale. De alta parte, natiunea se va ferí cá de focu, a recunósce ea de buna voia, reprezentanti nascuti (Legatos natos), cá si presiedenti nascuti séu impusi cu forti'a, séu prin apucaturi clandestine. Recunósce-rea de reprezentanti si plenipotenti nascuti este intre tóte inpregiurarile unu principiu fórté periculosu, éra adoptarea lui de catra natiunea romanésca mai vertosu sub depotismu, sub pressiunea legiloru martiali fórté reu mascate, ar' semnifica subscrierea cu man'a propria a sententiei sale de mórté. Despotismulu nu si-a facutu nici-odata scrupolu a degradá cele mai sante institutiuni eclesiastice, de instrumente ale scopuriloru sale. Cine póte stá bunu poporului nostru, ca sub actiunea vrennui despotismu feroce, mai curendu s'au mai tardiu, voru

siedea pe mai multe scaune archieresci, séu renegati, si chiaru ómeni de alte nationalitati, cumu serbi, greci, bulgari, ruteni, chiaru unguri, séu si nisce ómeni imbecilli, fricosi, ori atatu de ambitiosi, in catu pentru ranguri si distinctiuni lumesci se aiba intru nimicu a sacrificá tóte interesele si chiaru existentia natiunei si a patriei? Istori'a popóraloru este plina de asemenea exemple.

Asiá déra „Pesti Naplo,“ „Reform,“ „Hon“ si toti partisanii si tóte dependentiele loru, se nu se sbuciume indesiertu din caus'a statului eclesiei gr. resaritene, nici se'si franga manile si se'si musce degetele, pentruca s'au alesu parentele Procopiu de archiepiscopu si metropolitu, neci se'si faca spaima cá si caii de pre puste de Dobritienului, ca Preasantia sa va cadé mane poimane pe manile asiá numitiloru passivisti. Nu metropolitulu Procopiu va fi acela, carele se se dá de instrumentu alu vrenei partite politice, numésca-se aceea ori si cumu, activista, passivista, séu chiaru gubernementale. Caracterulu seu, temperamentulu celu calmu, experiéti'a si ampl'a cunoscentia a lucruriloru omenesci, ne garantéilia de ajunsu, ca nici-odata nu va fi in stare se abusedie de increderea sincera a filoloru sei sufletesci, in favórea nimeni pe lume. Totu asemenea inse, nu asiá numitii passivisti voru fi aceia, carii se cugete vreodata a comitte crima de lesa-sanctitate a besericeii si a institutiuniloru ei; nu ei voru impinge pe archierei loru in valuri si volbure politice; nu ei ii voru trage cu mana sacrilega dela altariu, cá se'i duca si se'i umilésca inaintea unui Eszterházy séu Mailath; cí toama din contra, precum le-au disu totu-deauna dela a. 1861 incóce, asiá le voru cuventá si de aci inainte: Venerabili Parenti, nu voimu cá se ve expuneti pentru noi pe terrenulu politicu; nu pretendemu periclitarea vóstra; lasa-ti-ne pe noi cei ce nu avemu a face cu altariulu, cá se sustienemu cele mai multe lovaturi. Vedeti bene, ca noi si suntemu mai multi, si avemu conscientia clara de pre faptele nóstre. Déca totusi aveti zelulu si simtiti in pepturile vóstre barbati'a, cá se ve puneti sufletele pentru turmele vóstre, rezervati-ve pentru extrem'a necessitate; pana atunci inca, alu vóstru campu de activitate este immensu, in catu de ati avé diu'a de 48 de óre, si totu nu v'ar' ajunge.

In fine mai reflectamu pe partitele, ale caroru organe le-amu citatu, ca déca pressiunea exercitata asupra desvoltarei nationale a romaniloru le face stricatiuni, unguriloru inse nu le folosesc nimicu pe lume, cí va folosi numai la unu alu treilea, carele este Muscalulu. Debilitarea elementului romanescu nu semnifica corroborarea celui ungurescu, cí semnifica cale batuta si larga, deschisa preste totu panslavismulu.

Processulu maresialului Bazaine.

REPORTULU

dlii Generalu de Ravière.

Acestu reportu, a carnia citire s'a inceputu in prim'a siedintia (6 Oct.) si s'a continuatu in alte cinci siedintie urmátore ale consiliului de resbelu din Trianon, este unu documentu de acusatiune contra lui Bazaine, care forméza unu volumu de vreo 20,000 ronduri scrise. Judele investigatoriu gen. de Ravière, care apartiene partitei republicane, si-a facutu unu nume frumosu europénu prin publicarea reportului seu, pentru care a trebuitu se faca profunde si grele studia, cari inse iau succesu atatu de bine in catu a fostu admiratu de toti. Éta ce contine in scurtu acestu reportu:

In „Introducere“ relata gen. Ravière despre ordinatiunea min. de resbelu din 7 Maiu 1872, care pune pe m. Bazaine in cercetare criminala tramitendulu inaintea consil. de resbelu si care se bászca pe conclusiunile formulate ale consiliului emisu pentru esaminarea capitulatiunei armatei Rinului, pe cari le-amu publicatu dejá in unulu din numerii antemergatori, apoi dice: „Resultatele informatiuniloru despre capitulatiunea Metiului sunt insemnate in reportulu presentu.“

„Facut'a maresialulu Bazaine, cá comandante supremu alu armatei Rinului, aceea ce i a prescristu datori'a si onórea?“ Acést'a este cestiunea compli-

cata, pe care o examină și răspunde gen. Revière în reportul său, pe care pentru claritatea expunerii faptelor complinite -lu împarte în 3 părți corespunzătoare la 3 perioade ale rebelului.

Istoria asediului fortăreței Metiu.

Partea prima

Operațiunile active premergătoare blocadei până în 1-a Septembrie 1870.

Capt. 1 alu acestei părți începe cu istoricul organizației armatei Rinului, care pe scurt este următorul: Îndata ce, după rebelul din 1866, deveni probabilă o luptă între Germania de nord și Franța, se ocupa min. de rebelul de atunci maresialului Niel cu cestiunea, cum ar' trebui să se compună și împărțita ostirea franceză; în vederea unei așa eventualități atatu de mari Niel făcî planul de a forma 3 armate, două în prim'a linia în Lotaringia și Elsatia și una a treia că rezervă în Chalons. Două corpuri de armată deosebite erau încă să se constituie în Belfort și Lyon cu scopul de a forma mediul pentru crearea de nouă rezerve. Comand'a acestor trei armate era planuită să se dea maresialilor Bazaine, Mac-Mahon și Canrobert.

În momentul în care era decis rebelul din 1870, guvernul francez bine simțindu, că inamicul va avea la începutul campaniei trupe mai multe, s'a otaritu a lua ofensivă. După planul lui Niel trebuia să se asiedie două armate în Elsatia și Lotaringia, spre a ține pe inamic în incertitudine despre punctul, unde se va face primul atac. Două combinații erau în vedere: În casul cându amu avé aliați se trecem Rinul și se ne aruncăm între armatele nordului și sudului, în casul cându amu remané înse singuri să marginim campul de rebelu la Palatinat și Prussia renana. În totu casul flot'a trebuia să opereze o diversie în marea baltică.

Din nenorocire nu s'au observat aceste dispoziții întiepte, ci s'a formatu numai o singură armată, subdivizată în 8 corpuri de armată, care se fă asiediate în apropiere una de alta de alungul frontierei spre a pădi teritoriul contra cavaleriei numeroase inimice. Imperatul și a rezervat comand'a supremă. S'a speratu, că cu finea lui Iuliu se voru poté concentra corpurile de armată la frontiera și pentru aceea s'au adunat omii rezervelor și s'au reunit servitiile administrative.

Maresialul Bazaine dela 24 Iuliu începudu avéa numai comand'a corpului alu 3-lea de armată, acést'a fî pentru ambițiunea sa o mare desamagire. În 4 Aug. primi comand'a preste corpul alu 2, 3 și 4-lea și așa fî pus în poziția Bazaine a juca unu rol mai mare. Încă cu câte-va zile înainte ei tramise maiorulu-generalu Leboeuf câte-va depesie, cari -lu preparara la o acțiune serioasă care era de așteptatu în direcțiunea Starbücken. În 6 Aug. avî locu acést'a acțiune. Gener. Frossard telegraféza m. Bazaine la 10 ore, că este atacatu de estra inamic și că se sté pe locu și se-lu aștepte, spre a nu lasă să cada în mana aprovizionările adunate în Forbach, séu nu. Îndata ce fî atacatu mai tare, chiamă gen. Frossard diviziunea Metmann, care sosi la 3 1/2 ore; apoi înștiință și pe gen. Castayny la Cadenbronn. Acost'a înse a totu acceptatu dér' nu a primitu porunc'a necesară dela Bazaine, că se mérga în ajutoriu lui Frossard; deabea la 11 ore nóptea sosi acestu ordinu.

Diviziunea Montandon, care se afla în Saargemünd nu primi nici unu ordinu de marsiu, cu tóte că era cea mai aprópe de campul de rebelu și potea lesne să întrevina. Bazaine însuși se află în Sains-Avoid, de unde duce calea ferată directe la Forbach și cu tóte aceste nu se misca din locu desi primese telegrama după telegrama dela Frossard, care cere ajutoriu. Inamicul ne ataca la Spicheren în Flanca și la 7 ore sér'a suntemu siliti a ne retrage prin Forbachulu care ardea în flacări. Diviziunile Montandon, Castayny și Metmann ambla retacite fara nici unu ordinu încóce încolo și periclitéza prin aceea numai pozițiunile nóstre și restulu armatei din nou.

Maresialul Bazaine pórtă tóta răspunsabilitatea pentru pierderea bataliei dela Spicheren (Forbach) și pentru neorânduieța și descuragiarea din zilele următoare. Bazaine însuși pare că nici nu se gânda la acést'a. „Suntu trei ani de cându generalulu Frossard studiéza pozițiunea dela Forbach și decându o afla superba pentru o batalia, dise elu estra unu ofieru, care a marturisitu — ei bine! Frossard o are acum'a, acést'a batătia!“

Retragerea armatei spre Metiu. În cuartierulu generalu imperialu consternatu de scirea despre pierderea bataliei dela Forbach și despre retragerea lui Mac-Mahon se decide retragerea și concentrarea din nou a armatei în giurul Metiului, cu scopul de a opri marsulu principelui Fridericu Carolu și de a încungiră pe principele de corónă prusescu. Totu-odată se da ordinu de formarea unei nouă armate în Chalons sub. comand'a gen. Canrobert. Imperatul Napoleonu în fine cedându presiunii ce se făcea asupra, mai cu séma și din partea opozițiunii, predă în 12 Aug. comand'a supremă a armatei Rinului maresialului Bazaine.

Reportulu discuta aci cu multa precisiune pozițiunea politică și militară a momentului. Totulu dovedesce într'acolo, că Bazaine a cautatu să se scape de tutoratul imperialulu, care și deveni nesuferibilu. D. de Keratry fostulu prefectu alu politiei în Parisu, a marturisitu, că soci'a maresialulu Bazaine ar' fi mersu la densulu și i-ar' fi spus, că déca imperatul nu s'ar' lasa de comand'a și nu s'ar' departa dela armată, Bazaine ar' arunca dela sine orice răspunsabilitate. (Va urmă).

Dev'a, finea lui Septembrie 1873.

(Capetu.)

Adunarea senatulu scolaru, de estu anu, se țien în sal'a cea mare, în care se țien și adunările cótense, în presenția unui publicu de totu micu, și sub presiunul nou denumitulu inspectoru scolaru L. Réthy. — Presedintele deschise ședinția prin o cuvântare, pre catu se póte mai constituționala-ungurésca — de mi pare, că nu me află într'unu comitat puru românescu, ci unde-va — preste Tiss'a. — Ni spuse prin frase frumoșe, că ce minuni o se făca Maria sa s. a. Urmara apoi agendele senatulu. — E de însemnatu, că dintre senatorii romani și ast'a data nu veduramu, decatu doi — ba mai vedui și unu solgabirentiu de romanu, S. T..., care, pe semne, numai de aceea s'a prezentatu, că se ni făca se răsianu, și anume: tóta întieptiunea dlui se margini într'u de a interpelá presidiulu de ce-i tramite epistole nefrancate, — și de-ci, a i se rebonificá cei 10 cr. v. a. împreuna cu procentele cuvenite. Sub decursulu ședinții a vorbitu mai numai totu dl Réthy. Cugetámu, că până-i lumea nu mai e gât'a cu cetirea ordinațiilor ministeriali. Cum le citea de locu le dá de o parte enunsiandu, că s'a primitu.

Gatandu cu ordinațiunile ministeriali — începudu a ni enará esperintiele d-sale ce le au facutu relativu la scólele din cottu — și descrie cu cele mai negre colorii starea scóloru — mai alesu a scóloru romane, și că se de mai mare pondu esperintieloru sale, ni arată și o mapă, pre care cottulu Uniadórei e depinsu mai negru, va se dica cottulu nostru este o péta, pe cart'a Transilvaniei.

Un'a înse a retacutu dl Réthy, aceea adeca, că nu ni-a spus cine e de vina, că la noi scólele suntu — după dsa — atatu de neglese? — De securu nu romanii! —

Din esperintiele dlui inspectoru scolaru mai avemu să vi însemnamu încă aceea, că dnia sa și-a început esperintiele prin vacatiune, cându adeca nu erau prelegeri nici pe sate, și asié e fórte lesne de esplicatu, că de ce a aflatu multe scóle góle, necurate și fara invetiatori. Nici aceea nu a esperiatu bine dl inspectoru, că în cele mai multe locuri nu suntu scóle și nici n'au fostu și prin urmare ar' fi bine — éra după dsa — că pe acolo să se făca scóle comunale. Ho ho! dl inspectoru, nu grabi cu urd'a 'n Dev'a, mai slabesce nitielu din scólele comunali.

E dreptu, că scólele din cottulu nostru suntu date uitării în multe locuri — din multe cauze, și mai alesu din lips'a mijluceloru și a nepartinirii din partea celor chiamati și din partea celor cari ar' avé datorința de a dá mana de ajutoriu, — înse nu suntu chiaru asié de delasate precum ei place dlui inspectoru a le aré la lume. Apoi starea scóloru în tóta Europ'a resariténa nu e asié de brillantă, că ale nóstre se fă asié de condamnere facia cu cele de aiurea. — La noi încă suntu scóle bine organizate — mai alesu în comunele granitiarsci, și în comunele mai avute, și se facu pe di ce mérga — numai dnii inspectori și cei chiamati se fă mai energiosi, și se nu impedece redicarea scóloru prin negligerea și persecutarea lor. Asi poté insirá unu numeru frumosu de comune unde suntu scóle cum se receru. — dér' nu

acea -lu dóre pe dl L. Réthy, ci aceea, că ar' vré se -si implinésca propusul său — exprimat înainte mai multora — adeca de a face catu de multe scóle comune. — Frumosu; înse dsa voiesce a face încă și acolo, unde suntu déjà scóle confessionali, și încă nu numai un'a, ci mai de tóte confessiunile. — Ei, dér' în fine nu e chiamarea dsale, se făca numai și numai totu scóle — comune; — dsa trebuie să scia, că noi avemu beserica autonóma, avemu sínle și congrese, avemu senate scolare și acéia încă -si sciu misiunea lor, — deci n'are să se rumpă asié de tare, — suntu și alte terene de a cascigá merite. —

La esperintiele ce le-a facutu în comunele Hareu, Vormag'a, Chemendi'a, Banpotocu, Uroi, s. a. am se-i reflectedu pre scurtu numai atata, că esperintia dsale l'a înselat. Reu a esperiatu, că în acele comune nu suntu și nici nu au fostu scóle. Ba se me ierte, că suntu și au și fostu. Asié în comun'a Hareu a fostu încă de multu, și invetiatoriulu avea plata de 50-60 fl. v. a. și alte beneficiuri, ér' anulu acest'a s'a facutu scóla nouă și mai bună, plat'a invetiatoriulu — după concursulu publicatu de bravulu și zelosulu notariu Georgiu Lorentiu în nr. 50 alu diariulu „Albin'a“ — se urcă la 300 fl., cortelu liberu, lemne, gradina s. a. În comun'a Chemendi'a și Banpotocu — érași prin staruintia dlui Georgiu Lorentiu și Simionu Curiacu preutu în acele comune érași se facu, catu de curundu, cu salariu cá la Hareu, — asemene și la Vormaga și în alte comune. — Înse ce patiescu zelosii nostri preuti și notari déca nisuescu a face scóle confessionali și nu comune? — persecuta și li se punu tóte pedeele. — Ast'ai bub'a — dl Réthy — nu sfar'a dtale!

Scim casuri multe, unde judii cercuali și cu alti mari patrioti, au facutu cele mai scandalóse presiuni asupra poporenilor, că se făca scóle comunali — și lucraru contra scóloru confessionali. —

I-a disu dlui inspectoru L. Réthy — unu onorab. dnu senatoru de romanu, că se nu se grabésca asié de tare, și se ié în consideratiune, că noi încă avemu organele nóstre, cari au chiamarea de a se ingrigi de scóle, și cari de securu nu voru lasá se li se obruda scóle, de cari n'au nici unu folos; cu tóte aceste dl inspectoru fortiá treb'a într'u acolo, că se se aléga — între altele — și o comisiune, care se essaminéde, se ispitésca, cam unde s'ar' poté face scóla comună — catu mai curundu. — încă și aceea în Dev'a ar' face scóla comună, cu tóte, că tóte confessiunile -și au scólele lor, și încă bune, este scóla reală, scóla de fete, de modelu preparandia, scóla de rit. gr. or. s. a. — nu — dlui Réthy et comp. li mai trebuie și un'a comună. — Li s'au spus și aceea, că se aștepte, până ce se voru reincepe congresele romane, că se nu făca spese în desiertu și altele, — înse cu dl Réthy et comp. nu te poti întielege, — te platescu cu unu: „este primitu“ și cate cu unu: „mai aveti timpu și de alta data“ — și apoi ai gatat'o. —

Întru adeveru nu întielegamu despotismulu ce eserceaza dl Réthy în adunările senatulu scolaru — nici nu ne lasa să vorbim, deca nu suntemu de unu acordu cu dnia sa. —

Ai' fi timpulu, că romanii, întiegenti'a română, se puna capetu la asemene despotisme — ici în vetrele strabune, — prin contielegere și pasire energiósa, prin proteste și prin a face toti pasi cuveniti, legali, contra asemene domniti despoti. — În adunările cótense te trametu la București și te insulta catu se póte mai neomenos, în celelalte adunări nu te lasa să vorbesci séu te platescu cu unu: „s'a enunsiatu“, de și nu e adeveru. Până cându totu asié? — An astu-feliu se respectéza unu comitat rom. de 18,000 locuitori — de nescari domnisoruti imbuibati?

Déca dl Réthy va continuá totu asié, ér' întiegenti'a și de acum'a va privi despotismulu domniloru unguri, că până aici, — atunci nu sciu ce se va aléga de noi.

Atate apucature, câte mai făcra dnii unguri și din adunarea senatulu scolaru de aici, de multu nu am vediatu. — Bine bine, dloru se nu cugetati, că noi le uitam tóte aceste, nu, nu le vomu uitá. —

Înainte de a închiá, ni mai luam libertate a atrage atentiunea onor. congressu, atatu acelu bes' dela Sibiu, catu și acelu scol. dela Blasiu rogan-dule, că se nu intardieze a face pasi cuviintiosi în caus'a scóloru de pe la noi. Ele au nobil'a misiune de a salvá scólele nóstre din man'a despotiloru, în ele ne punem tóta speranta, că ni voru redicá scólele neglese și persecutate!

Er' dlui Réthy et comp., — precum si dloru senatori scolari, li recomandam se fia mai cu multa consideratiune facia cu multele mii de romani.

— u.

Probe din dictionariulu societatei academice.

Dupace publicaramu in nr. 77 alu „Gazetei“ scurt'a recenziune despre Dictionariulu si Glossariulu societatei academice, aruncaramu ochii si preste adresele ddloru abonati, publicate in numeru considerabile pe invelitori'a fasciculiloru, si veduram spre cea mai straina mirare, ca de dincóce abia voru fi cu totii vreo cincidieci de abonati, si ca nici macaru bibliotecele instituteloru nóstre de invetiamentu si de cultura nu suntu prevediute cu aceste thesaure ale literaturii nóstre nationale. S'a mai observatu, ca cei mai multi lectori n'au idea despre metodulu cu care se lucrea dictionariulu nostru, din cauza, ca n'au vedutu nimicu din elu, si asia nu potu se distinga intre acesta si intre vocabulariele nóstre cunoscute pana acumu. Acestea impregiurari ne indemnara, cá din tóte 15,+3 fasciclii cati au esitu pana aci se reproducem aici cá de proba celu pucinu 9—10 cuvente, pentru cá cei lipsiti de dictionariu si de glossariu se védia, cumu e tractata in aceleasi limb'a nóstra, si cumu essu la lumina avutiile ei.

Vomu incepe cu cele mai cunoscute din tóte, adeca cu Capu, Carne, Casa.

Capu, s. m., capite si capete (plur. capi, ca si capure sau capuri, nu se dice de cátu in una insemnare speciale, care se va arretá mai diosu; form'a secundaria capitu sau capetu face in plur. totu capite sau capete, si prin urmare nu difere de form'a fundamentale capu de cátu in singulariu, si acesta-a numai intr'una insemnare speciale, care de assemine se va precisá mai diosu), caput, plur. capita (ital. capo si cavo, ispan. port. cabo, provenc. cap, vechiu franc. chief, nou franc. chef; inse la unele d'in celle mai essentiali insemnari alle cuventulu capu=caput unele d'in limbele sorori applica alta vorba, adeco: ital. testa=franc. tête contractu d'in teste=testa=testa, care, camu in acellu-asu intellesu, se applica in limb'a nóstra in espressiunea: test'a capului; — latin. caputu este affinu cu grec. κεφαλή [forma forte appropriata de alle nostre cef-a si capu], german. haupt si kopf; limb'a sanscrita presenta monosyllab'a ca cu acea-asi insemnare); parte a corpului animaliloru, care incupe sau contine creierulu si este scaunulu organeloru principali alle sentirei si vietiei; apoi, d'in caus'a posetionei capului in partea superioare sau extrema a corpului, cumu si d'in caus'a preeminentiei lui asupr'a celloru alte membre, applicatu la multe si varie concepte ce au insemnarea de ceva principale, essentiali, extremu, etc.: I. proprie, la ómeni si alte animali: capulu omului este mai rotundu si mai bene facutu de cátu allu totoru animaliloru; de regula capulu e legatu de restulu corpului prin collu sau guttu; a taiá capulu, a sparge capulu cuiva; a si pune caciull'a in capu, a si luá caciull'a d'in capu; a pune frenel in capulu calliloru, a se scarpiná in capu, a si smulge perii d'in capu, a taiá capulu si cod'a serpelui; II. metaforice: A. pentru lucruri ce au cu capulu una asseminare materiale de forma sau de posetione: 1. partea superioare: capitele muntiloru stau albe de neua, capitele arboriloru, mai multe capete de macu, a essi la capulu scarei spre a intempiná unu mare si insemnatu ospe; capulu columnei, formosele si gratiosele capite alle columneloru, (vedi capitellu si capitulu); — in speciale: capulu unei bube sau unui buboniu, inflatur'a bubei produssa prin dare in coptu si stringere de puroiu; de aci: a scote sau a face capu, vorbindu de bube: astepta peno ce buboniulu va coce si scote capu, si atunci se lu impungi si se lu spargi; 2. parte extrema mai multu sau mai pucinu inflata si rotunda: celle doue capite alle ficatului, capulu acului de peru, capitele cuieloru, capulu porrului; capite de cepa, de alliu, etc.; in acestu intellesu se dice mai desu capitina; 3. parte extrema orecare, margine: a) in genere: celle doue capite alle liniei derepte; celle trei capite alle celloru trei anghiuri alle trianghiului; capitele caprioriloru celle de diosu sunt mai grosse de cátu capitele de susu ale acelloru-asi capriori; capulu scarei unei case este nu numai partea superioare extrema a scarei, ci si cea inferioare; de acea-a espres oni ca: a siedé in capulu

scarei, a essi inainte cuiva peno la capulu scarei, etc., sunt cu duplu intellesu, care se pote precisá numai din contestulu generale allu frasei, sau prin attribute puse pre longa constructiunea: capulu scarei, cumu: capulu scarei de susu sau superioare, capulu scarei de diosu sau inferioare; capitele fireloru de urditura; capitele pontei amendoue erau ocupate si custodite de omeni armati; agrulu nostru attinge cu doue capite in allu vostru; a siedé in capulu satului, a siedé la marginea satului; a lege una carte d'in capu peno in capu; a strabate una calle de la unu capu allu ei peno la altulu; a dejugá boii la capulu araturei, capulu verei=inceptulu sau finitulu verei, etc.; b) in particulariu: a) inceptu, origine: capulu riului este fontan'a acellu riu, de si se pote dice si de gur'a riului; capulu cartei, a pune unu titlu pomposu in capulu cartei; b) partea anteriore a unui ce in miscare, mai vertosu, frunte, oppusu de regula la coda: noi, cari mergeamu in capulu multimei, nu poteamu sci ce se petrecea in coda; a attacá capulu, mediloculu si cod'a unei oste: capulu merge in capulu turmei de oi; c) parte ce in spatiu sau in tempu vine mai antaniu: capulu unei linie de scriisu, cumu si capulu unui cuventu, este partea ce se pronuntia sau scrie mai antaniu, in opposetione cu cod'a liniei sau cuventulu, parte ce se scrie sau se pronuntia mai in urma: a pune unu puntu si a incepe d'in capu cu littera mare; d) parte extrema principale: capulu patului se dice de amendoue extremitatile cellei mai mari lungime a patului, déro in speciale, sau de extremitatea unde si pune cineva capulu, candu se culca, sau de extremitatea care se considera ca mai onorifica pentru cellu ce siede pre dens'a, in opposetione cu cod'a patului: cellu mai de frunte sa-teanu se puse de siedü in capulu patului, éro cellu mai pauperu si reu imbraccatu se puse in cod'a patului; asiá si capulu mesei, in opposetione cu cod'a mesei, se chiama, d'in celle doue extremitati, cari marginescu lungimea mesei, acea extremitate, care se considera la loculu cellu mai onorificu; e) finitu, terminu a unui ce, in spatiu sau in tempu: capulu unui cuventu, unei linie de scriere, este nu numai inceptulu, cumu s'a vedutu mai susu, ci si finitulu; la capulu lunei, la capulu tempului; a ad-junge la capulu unei calle, va se dica asiá déro si: a ad-junge la inceptulu callei, a intrá pentru antani'a ora in ea; si: a ad-junge la finitulu callei, a terminá callea; a essi la capu=terminá, a terminá mai vertosu cu successu: nu ti ad-jungu banii, ca se essi la capu cu cas'a ce ai inceputu a edificá, (vedi capitaniu, si mai diosu la C); — in genere in celle mai multe d'in fratile citate si esplecate peno aci cuventulu capu are mai multe insemnari; lassandu pentru finitulu articlului mai ample desvoltari asupr'a acestui puntu, dâmu aci ca esemple celle doue locutioni: capulu mesei si capulu locului; cea din urma locutione, capulu locului, insemna: antaniu proprie, un'a din celle doue extremitati ce marginescu unu spatiu de locu in lungimea sea; intre capulu locului meu si capulu locului vecinului se afla una medina sau rasoria de diece passi; allu doile metaforice, primul inceptu allu unui ce, primul momentu allu unui evenimentu: din capulu locului asta muere a traitu reu cu barbatulu seu (d'in capulu locului=des de candu muierea s'a maritatu sau a facutu conoscentia cu barbatulu); de aci allu treile, d'in capulu locului=inainte de a incepe sau a face primul passu in ceva: ca se nu fimu espusi la parere de reu si mustrare de cugetu, d'in capulu locului se reflectam cu maturitate la celle ce vremu a face; locutionea, capulu mesei, pre longa celle doue insemnari mai susu esplicate, adeco: antaniu, un'a d'in celle doue extremitati ce marginescu una mesa cadra in cea mai mare a ei lungime; allu doile, acea-a d'in celle doue extremitati, unde siedu de manca persoanele celle mai considerate, — insemna inco: allu treile, loculu sau partea unei mese chiaru rotunda, unde se punu si stau la mesa persoanele celle mai considerate; de aci in genere, loculu cellu mai consideratu si mai bonu, posetionea cea mai favorita; partea cea mai bona, etc.: nu sci cumu se face, co acestu omu fora neci nnu meritu este totu de un'a chiamatu si pusu in capulu mesei; in aceste d'in urma insemnari, in locu de capulu mesei, se dice si: capulu buccatelor, espressione mai familiaria, déro mai energica, fora se mai adaugemu, co in capulu mesei se dice mai multu cu respectu, la consideratiunea si onorea ce se dá cuiva, éro in capulu buccatelor mai multu cu respectu la place-

rile si folosele de care se buccura cellu chiamatu si pusu in capulu buccatelor; — 4. fragmentu, buccata din ceva mai lungu: a) in genere: doue capete de fune; a pune mai multe capite de lemn sub bute, (vedi si capitaniu); b) in speciale, buccata de pamentu ce innaintedia in apa, limba de pamentu, promontoriu = promontorium: capulu Tenaru se chiama astadi capulu Malatapanu; termii Africeii presenta pucine capuri (acestu-a e sengurulu intellesu, in care capu se dice in plurariu cu form'a re sau ri: capure sau capuri, forma addussa prin necessitate de destinctionei de intellesu, ca si ochiure sau ochiuri facia cu ochi; totusi inse form'a classica, capite, ar fi de preferitu si in acestu intellesu; si, fiendu co despunemu de promontoriu, ca mai de preferitu ar fi inlaturarea cuventulu capu cu acesta insemnare); — numai in unele d'in insemnarile de sub acestu paragrafu se ia si form'a capitu sau capetu, si a nume in insemnarea de extremitate, inceptu sau finitu; si fiendu co plurariulu formeii capu, de acea-a dâmu aci câteva esemple de constructiuni, in cari capitu figuredia numai in singulariu: capetu cuventulu=capulu cuventulu=inceptulu sau finitulu cuventulu; capetulu liniei=capulu liniei; a scote la capetu= a scote la capu, etc. — (Va urmá).

— Terguln de tótna din septeman'a trecuta a fostu mai pucinu decatu de midiulocu. Multi vendietori si pucini cumparatori; incatu lips'a de bani se pipaiesce. Cu tóte aceste atatu manufacturele, catu si cerealele, vitele se tienura in pretiu susu, cá si pana aici. —

Nr. 1639/pol. 1873.

3—3

Concursu.

Devenindu vacante notariatele cercuali, alu Porumbacului si Scoreiului si anume: celu de antaiu custatoriu din comunitatile Porumbaculu inferioare, Porumbaculu superioare si Sarata, impreunatu cu unu salariu anuale de 400 fl. v. a. si quartiru liberu cu resiedintia in comunitatea Porumbaculu infer; celu de alu doilea custatoriu din comunele: Cartisóra opréna, Cartisóra strezeana, Arpasiulu superioare si Scoreiulu, impreunatu cu unu salariu anuale asemenea de 400 fl. v. a. cu quartiru liberu, ce are a-lu prestá comun'a in urma numita, — se escria prin acést'a concursu pana in 20 Noembre 1873. st. n. —

Doritorii de a ocupa ver-unulu din aceste statiuni notariales au a-si inainta la subscrisulu officiu suplicele tembrate si prevediute cu documentele de cualificatiune pana la terminulu defiptu.

Vistea inf. 17 Octobre 1873.

Pretur'a Vistei

Boieriu
pret.

In editur'a Librariei

SOCECU & COMP. din Bucuresci

au aparutu si se afla la noi de vendiare:

Scrierile complete ale lui

Constantinu Negruzzi

3 Volume, formatu Charpentier, chartia velina.

Pretiuulu 7 fl. 50 cr.

Frank & Dressnandt,

librarii BRASIOVU.

1—2

Cursurile

la bursa in 29 Octobre 1873 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 41 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 06 „ „
Augsburg	—	—	107 „ 50 „ „
Londonu	—	—	112 „ 35 „ „
Imprumutulu nationalu	—	—	71 „ 20 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5 $\frac{0}{10}$	—	—	67 „ 40 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	72 „ 50 „ „
„ „ temesiane	—	—	72 „ — „ „
„ „ transilvane	—	—	67 „ 50 „ „
„ „ croato-slav.	—	—	74 „ — „ „
Actiunile bancai	—	—	878 „ — „ „
„ creditulu	—	—	210 „ 75 „ „